

ba sa invaliditetom i starijih osoba, a što su uslovi koji se moraju ispuniti u procesu pridruživanja Evropskoj Uniji.

Ključne riječi: *socijalna politika, socijalna zaštita, reforme, deinstitucionalizacija, transformacija*

Zoran Vesić, Marta Sjeničić

Uticaj siromaštva na socijalnu inkluziju i zdravstveno stanje starih lica

Starenje je proces u kome osoba akumulira godine i progresivno doživljava promene u svom biološkom, psihološkom i socijalnom funkcionisanju. Starima se smatraju sva lica starija od 65 godina. Srbija je zemlja sa izrazito starim stanovništvom. Procenat starijih od 65 godina iznosi 19,17% u ukupnoj populaciji, dok će 2041. iznositi između 23,6% i 25,2%. Siromaštvo se definiše kao stanje ljudi kojima nedostaju sredstva za zadovoljenje osnovnih životnih potreba, i može biti apsolutno i relativno.

Cilj rada je da se predstavi uticaj siromaštva na zdravstveno stanje i socijalnu uključenost starih osoba sistematskim pregledom teorijskih i akcionih modela i istraživanja u oblasti starenja kako bi se ispitalo da li se sistemskim merama na ovaj uticaj može uticati u cilju unapređenja položaja starih lica.

Istraživanja socijalne isključenosti starih u Srbiji ukazuju da je najveći problem sa kojim se suočavaju ova lica upravo siromaštvo. Stopa siromaštva starih 2007. godine iznosila je 9,7%, dok je stopa rizika od siromaštva za lica preko 65 godina za 40% veća od stope rizika za ostatak populacije. U 2013., stopa siromaštva pensionera bila je 7,2%, dok je stopa siromaštva starijih od 75 godina iznosila 7,5% sa izrazitom rodnom razlikom, od 5,3% do 11,4%. Rezultati istraživanja sprovedenog u Srbiji ukazali su da je materijalna neobezbeđenost najčešća i najveća teškoća sa kojom se suočavaju stara lica u Centrima za socijalni rad, a da je siromaštvo najuticajnij faktor socijalne isključenosti starih lica.

Postoje jasni dokazi da siromaštvo ima značajan uticaj na zdravstveno stanje. Studije su pokazale da je zdravstveno stanje lošije kod starih osoba koje su siromašnije u odnosu na osobe koje su boljeg materijalnog stanja. To se odnosi i na učestalost nastanka različitih vrsta invaliditeta kod starih lica. Jedan od najznačajnijih mogućnosti unapređenja zdravstvenog stanja starih lica bez obzira na njihov materijalni status jeste organizovanje zdravstvenog i sistema socijalne zaštite.